

Familie Van Zadelhoff

Een uit de hand gelopen hobby in de fokkerij ligt ten grondslag aan de vijftig voornamelijk rode dikbillen in de Hoeksche Waard bij Cor en Ella van Zadelhoff.

Aantal stuks vee:	50
Aantal kalvingen:	25-30
Ras:	verbeterd roodbont
Grondgebruik:	8,5 ha

Tussen de tuinbouwkassen en de akkerbouwpercelen zijn de grazende rode dikbillen in Strijen een welkome afwisseling. Ze geven samen met de nieuwe, in Hoeksche Waardse stijl gebouwde boerderij van Cor (48) en Ella (38) van Zadelhoff het landschap kleur.

Maar de rustige, grazende zoogstellen blijken ook het doordachte resultaat van een vleesveeliefde die Van Zadelhoff met de paplepel kreeg ingegeven. 'Thuis molken we vleesvee dat we daarna afmesten voor de slager. Ik ben opgegroeid met koeien en handel en die liefde is nooit meer overgegaan', vertelt Cor met een glimlach. 'Maar ik vond en vind vooral het fokken leuk. Het is altijd een nieuwsgierig uitkijken naar: wat komt eruit en is het wat ik beoogde? Fokkerij is een intrigerend spel.'

Zelf geen ruwvoer winnen

Wat op de ouderlijke boerderij in Amstelveen begon met het aanhouden van een eigen kalfje, is in Strijen uitgegroeid tot een uit de hand gelopen hobby van 50 stuks vleesvee. 'Het is ook Cors uitlaatklep. Een ander stapt op de racefiets, hij gaat naar de koeien. Wonen en vee houden is onze manier van leven geworden en daar genieten we allemaal van', vertelt Ella en ze wijst ook naar de kinderen Aafke en Arend.

Toch zit er achter het huidige aantal stuks vee wel degelijk een filosofie. 'We gebruiken 8,5 hectare grond en komen met de mest en het beweiden nu precies uit. Minder dieren houden zal ervoor zorgen dat ik meer moet gaan kuilen.

Verbeterd roodbont als nationale trots, liefst onder de oorspronkelijke naam mrij

Spelen met andere bloedlijnen

Lengte, maat en 500 kilo geslacht gewicht voor koeien van ruim vier jaar oud. Dat is het fokdoel van Cor van Zadelhoff en om dat te bereiken schuwt hij het eenmalig gebruik van een ander ras niet. 'Maar we kruisen altijd weer naar een rood dier met een fijn vel.'

tekst **Florus Pellikaan**

Maar een eigen machinepark is duur en alle landwerk laten doen kost meer dan balen aankopen', legt Cor uit. 'Bovendien kun je de kwaliteit zelf uitzoeken als je gras koopt. En zelf landwerk doen kost ook veel tijd, die ik eigenlijk niet heb.' Cor is namelijk werkzaam als agrarisch makelaar, taxateur en rentmeester bij Overwater, waarvan hij vennoot is. Hij houdt zich onder andere bezig met bedrijfsverplaatsingen en erfpachtfinancieringen door heel Nederland. Ook de liefde voor het verbeterd roodbontras kreeg Van Zadelhoff van jongs af aan mee. 'We molken vaak de betere mrij-koeien met af en toe een dikbil er-

tussen. Het spreekt me aan dat verbeterd roodbont het enige Nederlandse vleesveeras is, daar mogen we best trots op zijn en het benutten.'

Eigen verkoop verkort de keten

Van Zadelhoff constateert dat de Belgen het ras Vlaams rood veel beter benutten door de erkenning als streekproduct, die ook subsidie met zich meebrengt. 'Doordat veel Nederlandse vleesveehouders hun eigen huisverkoop regelen onder een eigen naam, creëren we kortere ketens. Juist een professionelere aanpak van een Nederlands streekproduct zou voordeel kunnen opleveren. Consumenten-

Stalfavoriet Marjo (v. Patamon x Rocco 62) combineert maat, gewicht en fijnheid

ten willen zich identificeren met iets wat van eigen bodem komt en daarmee moet het enige Nederlandse vleesveeras een nationale trots worden.'

In dat kader zou de enthousiaste vleesveehouder ook wel wat zien in een naamswijziging. 'Waarom gaan we niet terug naar de originele naam Maas-Rijn-Ijsselvee? Dat klinkt beter en heeft een link met Nederland. Als je ziet in hoeveel restaurants mrij-vlees nu al op de kaart staat. Dikwijls gebruikt men er vlees van verbeterd roodbonten voor. Het is vlees van topkwaliteit dat klanten waarderen. Wat mij betreft splitsen we het mrij-ras dan op in een melk- en een vleesrichting.'

In het nieuwe fokdoel van het verbeterd-roodbonten ras kan Van Zadelhoff zich vanuit zijn roots op een afmestbedrijf overigens goed vinden. 'Ik ben voorstander van meer maat en gewicht. Een super-luxe dier met kwalificatie S krijg je bijna niet slachtrijp. Dat kost zo veel voer en dat is economisch niet interessant. Gemakkelijk groeien verdient een plek.'

Van Zadelhoff streeft dan ook naar koeien die op een leeftijd van vier tot vijf jaar oud 500 kilo geslacht gewicht wegen en E+-gekwalificeerd worden. 'De betere halen dat op dit moment wel, maar gemiddeld nog niet. Voor een economisch dier heb je dat echter wel nodig.'

Stieren van 1,50 meter

Om wat meer maat en gewicht te bereiken schuwt Van Zadelhoff het eenmalig inkruisen met een ander ras niet. Zo heeft hij een aantal keer de Belgisch witblauwe, maar zwart getekende stier Lennie van het Caloenhof gebruikt. 'Een luxe stier met een fijne huid en afkomstig van grote, zware voorouders', legt Cor uit. Ook heeft hij een aantal zwarte baggerbonte kalveren lopen afkomstig uit de combinatie van witblauwe fokkoeien en de zware eigen stier Constantijn. 'De fijne zwarte kalveren met een goede bespiering en maat passen prima in het fokdoel, maar we kruisen altijd weer naar een rood dier met een fijn vel. Dat vind ik gewoon mooier om te zien. Maar ik sluit niet uit dat in de toekomst mijn favoriete vleeskoe proefondervindelijk een vleugje ander bloed voert.'

Binnen het verbeterd-roodbonten ras geeft Van Zadelhoff de voorkeur aan stieren met lengte en met een hoogtemaat van 1,50 meter. Zo gebruikt hij nu bijvoorbeeld Dagobert van Pesaken en beperkt ook ki-stier Adagio van de Eendenpoel. Drie jaar deed ook Constantijn van de Blaak, zoon van Roel van 't Veerhuis (een

De natuurlijk geboren Maartje (Patamon x Silvester) heeft toch een aansprekend luxe type

van de grootste stieren binnen het verbeterd-roodbonten ras) dienst als dekstier. Ook de rode Belg Patamon van Knedo kreeg kansen in de veestapel. Van Zadelhoff won 200 rietjes sperma uit de zaadballen van Patamon toen deze werd geslacht. In de wei wijst Van Zadelhoff Patamondochter en derdekalfskoe Marjo aan als stalfavoriet.

Naast maat en gewicht vormen een gemakkelijke groei, afkalven op twee jaar, een goed karakter en een fijne huid en vleesstructuur belangrijke criteria in het fokdoel van Cor van Zadelhoff. Natuurlijke geboorten is daarbij 'een streven'. 'Meer natuurlijke geboorten is een goede ontwikkeling en de keizersnede zal op termijn geen standaard meer zijn. Maar

met de ingreep keizersnede is niets mis en deze zal daarom regelmatig blijven voorkomen om leed, zowel voor het dier als voor de fokker, te voorkomen. De bemoeizucht van de politiek, vaak zonder kennis van wat er speelt in de praktijk, steekt me het meeste. Onze dierenarts moet bijvoorbeeld bijna een uur rijden, dat is te lang als het bij een natuurlijke geboorte toch mis dreigt te gaan', stelt Van Zadelhoff. 'Maar vorig jaar werd er als een soort "bedrijfsongeval" toch een kalf natuurlijk geboren en dat is nu misschien wel de meest luxe bij de pinken. Natuurlijk ben ik daar trots op. En met mijn fokdoel van een groot dier zitten meer natuurlijke geboorten er vroeg of laat zeker in.' |

Voor meer maat en gewicht wordt soms wat Belgisch-witblauwbloed ingezet

